

BENESSERI FUQ IX-XOGĦOL: NOĦOLQU AMBJENT TAX-XOGĦOL POŻITTIV

INTRODUZZJONI

Il-benesseri fuq ix-xogħol (WAW) ikompli jżid fl-importanza tiegħu għall-impjegati u l-impjegaturi fil-pajjiżi kollha. Filwaqt li jeżistu definizzjonijiet differenti dwar x'jinvolvi l-kunċett, fl-Unjoni Ewropea (UE) definizzjoni waħda utli tirrikonoxxi li l-benesseri huwa 'kunċett summattiv li jikkarakterizza l-kwalità tal-ħajjiet tax-xogħol inkluż l-aspetti tas-saħħa u s-sigurtà okkupazzjonali (OSH), u jista' jkun determinant ewlieni tal-produttività fil-livelli individwali, tal-intrapriża u soċjetali' ⁽¹⁾. Ir-rilevanza tal-kunċett tkompli tiżdied hekk kif l-ambjent tax-xogħol ikompli jinbidel b'riżultat ta' żieda fil-migrazzjoni (b'mod speċjali minn pajjiżi inqas żviluppatti għal pajjiżi iżjed żviluppatti), il-globalizzazzjoni, l-iżvilupp ta' teknoloġiji ġodda, iċ-ċaqliq mill-manifattura għall-ekonomiji bbażati fuq is-servizzi, it-tixjiħ tal-forza tax-xogħol u tal-popolazzjoni, żieda fin-numru ta' nisa fil-forza tax-xogħol, u t-trasformazzjoni tax-xejriet tax-xogħol; dawn il-fatturi wasslu għal forza tax-xogħol li għaliha r-riskji psikosoċjali żdiedu fil-prijorità. Għalhekk, hemm il-bżonn li l-impjegati jinżammu aktar b'saħħithom, li b'hekk jista' jwassal għal żieda fit-tul ta' żmien li wieħed iqatta' fil-forza tax-xogħol u b'hekk jgħin f'uħud mill-fatturi msemmija hawn fuq, bħat-tixjiħ tal-forza tax-xogħol. L-OSH tindirizza s-saħħa u s-sigurtà tal-forza tax-xogħol; filwaqt li l-aspett tas-saħħa huwa rilevanti daqs l-aspett tas-sigurtà biex jiġi żgurat il-benesseri fuq il-post tax-xogħol, kultant dan jista' ma jkunx rifless fil-politiki fl-organizzazzjonijiet.

NESPLORAW IL-KUNĊETT TAD-WAW FL-UE

Minħabba d-differenzi fl-interpretazzjoni dwar x'jinvolvi d-WAW, tqassam s'fharriġ li jikkonsisti f'mistoqsijiet miftuħa lil pajjiżi fl-Ewropa biex titkejjel l-interpretazzjoni tagħhom tad-WAW u biex jiġi vvalutat jekk jeżistux xi similaritajiet fost il-pajjiżi. Dan l-istħarriġ wera li:

- f'ħafna mill-pajjiżi ma kinitx teżisti definizzjoni uffiċjali
 - f'it iżjed minn terz ta' dawk li wiegħbu qalu li f'pajjiżhom kellhom fis-seħħ definizzjoni uffiċjali tad-WAW;
- l-interpretazzjoni tvarja tul il-pajjiżi, bl-użu ta' anke sa 11-il terminu differenti użati biex jiddeskrivu d-WAW
 - l-ebda wieħed mit-termini ma kien uniku għal pajjiż partikolari wieħed, bit-termini użati l-iżjed komuni jkunu
 - is-sodisfazzjoni mix-xogħol
 - kundizzjonijiet tax-xogħol tajba/ġusti
 - il-kwalità tax-xogħol u
 - is-saħħa fuq ix-xogħol;
- b'mod ġenerali, id-WAW kienet tkopri l-benesseri fiżiku u mentali, kwistjonijiet psikosoċjali u l-ambjent tax-xogħol
 - il-fokus ta' kwalunkwe fattur speċifiku kien ivarja skont il-pajjiż, għaldaqstant, pereżempju, filwaqt li l-Greċja ffukat b'mod iktar qawwi fuq il-benesseri fiżiku, fil-Litwanja kien hemm fokus iżjed b'saħħtu fuq il-benesseri soċjali;
- kien hemm differenzi fil-kamp ta' applikazzjoni tad-WAW fost il-pajjiżi

¹ Schulte, P. & Vainio, H., 'Bennesseri fuq ix-xogħol: Ħarsa ġenerali u perspettiva', *Gurnal tax-Xogħol Skandinavu, Ambjent u Saħħa*, Vol. 36, Nru 5, 2010, pp. 422-429.

- ingħatat iżjed attenzjoni għall-promozzjoni tas-saħħa, il-kwistjonijiet psikosoċjali, il-mard muskoloskeletal u s-sorveljanza tas-saħħa
- ingħatat inqas attenzjoni għar-ritorn għax-xogħol (RTW), it-taħriġ u l-ugwaljanza;
- I-isfidi għad-WAW li huma applikabbli b'mod indaqs għall-pajjiżi kollha jinkludu
 - problemi soċjali u stress minħabba l-kriżi finanzjarja
 - iż-żamma tal-momentum fi żminijiet ekonomiċi diffiċli
 - is-saħħa ħażina tal-popolazzjoni b'mod ġenerali
 - il-ħidma flimkien mill-partijiet ikkonċernati kollha
 - l-involvement effikaċi mal-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs)
 - l-influenzar tal-professjonisti fil-kura tas-saħħa li x-xogħol għandu effetti ristorattivi
 - l-implimentazzjoni tat-tagħlimiet meħuda u
 - t-titjib fil-fehim tan-nies dwar id-WAW;
- daww kollha li wiegħbu rrapportaw li għandhom leġislazzjoni fis-seħħ relatata ma' xi elementi tad-WAW;
- daww kollha li wiegħbu rrapportaw li għandhom strateġija tad-WAW fis-seħħ;
- daww kollha li wiegħbu rrimarkaw dwar l-involvement tal-pajjiż rispettiv tagħhom f'firxa wiesgħa ta' attivitajiet li jipromwovu d-WAW, inkluż:
 - gwida fil-qasam tal-promozzjoni tas-saħħa fuq il-post tax-xogħol (WHP) u stil ta' ħajja b'saħħitha, ikel bnin, attività/eżerċizzju fiżiku (eż. skemi dwar l-użu tar-roti għax-xogħol), kampanji għall-waqfien mit-tipjip, il-prevenzjoni tad-drogi u l-alkoħol, il-promozzjoni tas-saħħa mentali u l-appoġġ għall-RTW, eżamijiet tas-saħħa bħal testijiet tal-għajnejn, tisjib bikri tal-glawkoma u skrining għall-kanċer)
 - il-promozzjoni ta' 'politiki favur il-familja', bħal daww li jagħtu attenzjoni speċifika lill-ħin tax-xogħol (eż. arrangamenti ta' ħinijiet ta' xogħol flessibbli, telexogħol, il-promozzjoni ta' kultura li ma jsirx xogħol wara s-sigħat normali tax-xogħol), li għandhom l-għan li jiżguraw bilanċ xieraq bejn ix-xogħol u l-ħajja
 - attivitajiet promossi fil-livelli nazzjonali, reġjonali, lokali u/jew settorjali, u spiss appoġġjati u/jew imwettqa mis-servizzi tas-saħħa okkupazzjonali
 - l-organizzazzjoni ta' attivitajiet mill-kumpanji, b'mod partikolari fl-intrapriżi kbar u multinazzjonali li jużaw l-istrateġiji, il-politiki u l-programmi korporattivi relatati tagħhom stess tad-WHP, id-WAW u r-responsabbiltà soċjali korporattiva.
- Dawn ir-riżultati jappoġġjaw il-fatt li, fl-Ewropa, il-kunċett ta' benesseri fil-kuntest tal-post tax-xogħol għandu tifsiriet differenti tul l-organizzazzjonijiet u l-pajjiżi u bejniethom. Dan jista' jkun influwenzat mill-proċessi u r-restrizzjonijiet kulturali u soċjetali u anke mill-mod kif żviluppa l-kunċett matul iż-żmien. Madankollu, huwa utli li jiġi nnotat li xi riċerkaturi u partijiet ikkonċernati jippreferu l-approċċ sempliċi, li pereżempju jiffukaw biss fuq il-benesseri mentali tal-ħaddiema, imma oħrajn, inkluż daww fuq livell internazzjonali, jaċċettaw li t-terminu huwa multidimensjonali u se jinkorpora fatturi tax-xogħol u personali. Irrispettivament minn kif jiġi vvalutat, kwalunkwe valutazzjoni hija utli biex jiżded il-fehim tal-kunċett u 'jittejjeb'.

NIMXU 'L QUDDIEM

Din ir-riċerka turi li l-kunċett mhux konsistenti tul il-pajjiżi. Riċerka preċedenti f'dan il-qasam irrikonoxxiet li, b'mod ġenerali, mhux biss it-terminu 'benesseri fuq ix-xogħol' huwa ddefinit b'mod ħażin, iżda ħafna mill-fatturi li bihom jiġi vvalutat huma neqsin minn definizzjoni konsistenti u aċċettata b'mod universali. Biex nimxu 'l quddiem bil-kunċett fl-Ewropa, ikun utli li:

- nirrikonoxxu li l-kunċett huwa dinamiku u jkompli jinbidel;
- nimmiraw lejn approċċ olistiku meta nipromwovu l-kunċett;

- nippromwovu l-kejl konsistenti tad-WAW;
- inqisu l-ħtiġijiet u l-limitazzjonijiet tal-SMEs fi kwalunkwe approċċ; u
- nirrikonoxxu d-differenzi lingwistiċi, kulturali u speċifiċi għall-pajjiż.

EŻEMPJI

L-organizzazzjonijiet fl-Ewropa qed jindirizzaw id-WAW u ftit minn dawn l-inizjattivi qed jiġu enfasizzati. L-ewwel eżempju ġej mill-Pajjiżi I-Baxxi u juri l-kuncett ta' 'vitalità' użat mill-Olandiżi. L-inizjattivi l-oħra ġejjin minn ġabra ta' studji tal-każijiet dwar id-WAW li l-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà u s-Saħħa fuq il-Post tax-Xogħol (l-EU-OSHA) ikkummissjonat fl-2012.

▪ **Il-Pakkett tal-Vitalità u l-Pjan ta' Azzjoni Kumpanija b'Saħħitha (2012-2014)**

Il-gvern Olandiż tkellem dwar l-ambizzjoni tiegħu li jiżgura li n-nies ikunu jistgħu jkomplu jaħdmu sal-età tal-irtirar b'mod b'saħħtu, vitali u produttiv; dan huwa magħruf bħala l-Pakkett tal-Vitalità. Inizjattiva oħra hija l-Pjan ta' Azzjoni 'Kumpanija b'Saħħitha', li l-Ministeru għall-Affarijiet Soċjali u l-Impjieggi żviluppa flimkien mal-Ministeru tas-Saħħa, il-Benesseri u l-Isports, bl-għan li jippromwovi l-*vitalità u s-saħħa*. Il-fokus huwa fuq l-appoġġ għall-SMEs biex itejbu l-kundizzjonijiet tax-xogħol u jippromwovu stil ta' ħajja b'saħħtu.

▪ **L-approċċ olistiku**

Osram, fir-Repubblika Ċeka, żviluppat *approċċ olistiku u komprensiv għall-benesseri* għall-impjegati billi tiddependi minn diversi miżuri. Hija tikkoncentra fuq l-iżvilupp tal-ħiliet u t-titjib tas-saħħa u l-benesseri li jimmiraw biex itejbu l-kwalità tax-xogħol, u kellhom impatt pożittiv fuq il-moviment volontarju tal-persunal. Osram tqis ukoll il-*bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja tal-familja* sabiex tappoġġja lill-membri tal-familja li jaħdmu f'Osram (eż. l-iskeda tal-ħinijiet tax-xogħol hija skont il-ħtiġijiet tagħhom, appoġġ biex ikollhom trasport sax-xogħol). Il-kumpanija implimentat ukoll attivitajiet li jippromwovu s-saħħa fuq il-post tax-xogħol.

▪ **Il-promozzjoni tas-saħħa u s-sigurtà**

VÍS Insurance, ibbażata fl-Islanda, b'mod attiv *tippromwovi inizjattivi favur is-saħħa u s-sigurtà okkupazzjonali* fil-proċessi operazzjonali tagħha. Dan jiġi inkoraġġit bit-trawwim ta' *komunikazzjoni tajba u billi jkun possibbli l-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja u x-xogħol b'sinifikat*. Il-komunikazzjoni hija fiċ-ċentru tal-benesseri fil-kumpanija VÍS: fost il-persunal; bejn il-manigment u l-persunal; u bejn il-klijenti u l-persunal. L-istħarriġ annwali fost l-impjegati jippermetti risponsi speċifiċi għal sitwazzjonijiet li jiffaċilitaw l-evoluzzjoni tal-benesseri. Il-manigment jagħmlu titjib ibbażat fuq ir-riżultati tal-istħarriġ, u jiltaqgħu mal-impjegat(i) tagħhom biex jiddiskutu s-sejbiet. Avvenimenti soċjali regolari għall-impjegati (mal-familji tagħhom) jsaħħu wkoll il-komunikazzjoni u l-ispirtu tat-tim. Huma disponibbli skemi tax-xogħol part-time u flessibbli, kif ukoll servizzi psikoloġiċi mingħajr ħlas. Il-possibbiltajiet ta' taħriġ offruti jenfasizzaw it-tagħlim tul il-ħajja u l-iżvilupp professjonali. Il-kumpanija implimentat diversi azzjonijiet li jippromwovu s-saħħa, inkluż interventi ergonomiċi, il-kwalità tal-arja ta' ġewwa fil-mira, l-għamara tal-uffiċċju u l-istorbju fl-uffiċċju. Barra minn hekk, il-politiki dwar sitwazzjonijiet rilevanti ta' emerġenza (nar, aggressjoni, eruzzjoni tal-vulkan, influwenza) ġew aġġornati u mqassma.

▪ **Fokus fuq il-benesseri psikosoċjali**

Omnitel, ibbażata fil-Litwanja, tqiegħed enfasi kbira fuq id-djalogu mal-impjegati, id-diskussjoni tal-għanijiet u l-valuri tal-kumpanija u l-partecipazzjoni fit-teħid tad-deċiżjonijiet. Omnitel implimentat diversi metodi ta' komunikazzjoni mal-impjegati. Il-kumpanija għamlet attentat biex tistabbilixxi ambjent favorevoli għall-familja u żviluppat inizjattivi biex tgħin fil-bilanċ bejn ix-xogħol u l-impenji tal-familja. Omnitel hija impenjata biex tipprovdi lill-impjegati tagħha l-*opportunitajiet biex ikollhom kundizzjonijiet tal-għajxien tajba*. Waħda mill-miżuri ewlenin hija li kull impjegat tal-kumpanija jirċievi pakkett ta' assistenza soċjali. Billi l-għarfien u l-professjonalizmu huma tnejn mir-riżorsi prezzjużi ta' Omnitel, *il-kumpanija tiffoka fuq taħriġ kontinwu tal-persunal*.

AKTAR INFORMAZZJONI

Ir-rapport sħiħ huwa disponibbli bl-Ingliż fuq il-websajt tal-aġenzija fuq:

https://osha.europa.eu/en/publications/literature_reviews/well-being-at-work-creating-a-positive-work-environment/view

Aktar informazzjoni tal-EU-OSHA dwar il-Promozzjoni tas-Saħħa fuq il-Post tax-Xogħol hija disponibbli fuq: <https://osha.europa.eu/mt/topics/whp>